

Handleiding TAM-omgevingsplan

Gemeente Molenlanden

Februari 2025, versie 1.0

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding en doelstelling

- 1.1 Aanleiding
- 1.2 Doel van deze handleiding

Hoofdstuk 2 het opstellen van een TAM-omgevingsplan

- 2.1 Wettelijk verplichte aanpassingen
 - 2.1.1 Checklist voor het maken van een TAM-omgevingsplan

Hoofdstuk 3 Technische uitgangspunten

- 3.1 Technische uitgangspunten
 - 3.1.1 Plansoftware voor de procedure TAM-omgevingsplan
 - 3.1.2 Naamgeving van een TAM-omgevingsplan

Hoofdstuk 4 Toelichting op het TAM-omgevingsplan

- 4.1 Motivering
- 4.2 Onderzoeksverplichtingen
- 4.3 MER of m.e.r.-beoordeling
- 4.4 Participatie
- 4.5 Procedure TAM-omgevingsplan

Bijlagen:

1. **Basisregelset Molenlands Omgevingsplan**

Dit document is een ambtelijke werkversie met datum 29 januari 2024 en is niet bestuurlijk vastgesteld. Aan deze basisregelset kunnen geen rechten worden ontleend.

Hoofdstuk 1 Inleiding en doelstelling

1.1 Aanleiding

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Vanaf deze datum zijn de bestemmingsplannen, een aantal verordeningen en alle rijksregels (in de vorm van de ‘bruidsschat’) opgenomen in het tijdelijke omgevingsplan van de gemeente Molenlanden.

De Omgevingswet bepaalt dat er uiterlijk 31 december 2032 een gebiedsdekkend omgevingsplan in werking is getreden voor gemeenten. Zo ook voor de gemeente Molenlanden. In de tussentijd, terwijl we gaan werken aan het gebiedsdekkende omgevingsplan, moeten vergunningen worden verleend en ruimtelijke ontwikkelingen doorgang kunnen vinden. Dat kan vaak met een omgevingsvergunning, maar soms is een wijziging van het (tijdelijke) omgevingsplan nodig.

Deze wijzigingen van het omgevingsplan worden onder de Omgevingswet bekend gemaakt via de ‘Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen’ (LVBB).

Gemeenten stellen het besluit tot wijziging van het omgevingsplan op volgens de nieuwe Standaard Officiële Publicaties (STOP) met bijbehorende Toepassingsprofielen (TPOD). De wijzigingen worden gepubliceerd op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Maar dit digitaal stelsel is nog volop in ontwikkeling en daarom kunnen plannen nog niet altijd gepubliceerd worden. Dat is voor de wetgever aanleiding geweest om een *tijdelijke maatregel* in te voeren: de Tijdelijke Alternatieve Maatregelen (TAM). Met deze TAM kan het omgevingsplan worden gewijzigd door gebruik te blijven maken van de IMRO-standaard. Dit gaat via de al bestaande voorziening Ruimtelijke plannen. Dit noemen we een TAM-omgevingsplan.

TAM-omgevingsplan tot 31 december 2025

Het gebruik van een TAM-omgevingsplan is (wettelijk) toegestaan tot en met 31 december 2025. Daarbij geldt wel dat het ontwerp-TAM-omgevingsplan voor 1 januari 2026 ter inzage moet zijn gelegd. Dan kan de rest van de procedure ook met toepassing van de TAM - na 2025 - afgerond worden. De gemeente Molenlanden heeft besloten om deze zogenaamde TAM-omgevingsplannen in procedure te brengen, mits het ontwerp voor 1 januari 2026 ter inzage gelegd kan worden. Een ontwerp-TAM plan moet, voordat het gereed is voor publicatie, nog een flink aantal stappen doorlopen. Dat betekent concreet dat het indienen van TAM-omgevingsplannen mogelijk is tot uiterlijk 1 juli 2025. Hierbij dient het TAM-omgevingsplan compleet te zijn, volgens de uitgangspunten zoals omschreven in Hoofdstuk 2.

1.2 Doel van deze handleiding

De gemeente Molenlanden werkt aan een gebiedsdekkend omgevingsplan. Om in 2032 een consistent, juridisch correct en gebruiksvriendelijk omgevingsplan te hebben werkt de gemeente aan een basisregelset. Met deze basisregelset wordt onder andere de structuur van het omgevingsplan bepaald en definities gestandaardiseerd.

De TAM-omgevingsplannen worden op initiatief van de gemeente, particulieren of bedrijven opgesteld. Vaak zal hiervoor een adviesbureau worden ingeschakeld. De gemeente Molenlanden vindt het belangrijk dat de TAM-omgevingsplannen zoveel mogelijk op uniforme wijze worden opgesteld en aangeleverd.

Hoofdstuk 2 Het opstellen van een TAM-omgevingsplan

Het is van belang dat de regels van een TAM-omgevingsplan zoveel mogelijk aansluiten bij de basisregelset die de gemeente Molenlanden hanteert. Hierdoor kunnen de TAM-omgevingsplannen uiteindelijk beter worden opgenomen in het gebiedsdekkende omgevingsplan. Deze basisregelset is onder constructie en is dus nog niet af. De set biedt al wel voldoende handvaten om te gebruiken als leidraad voor het opstellen van TAM-omgevingsplannen. In deze handleiding worden verder nadere instructies gegeven voor het opstellen van een TAM-omgevingsplan. Deze gelden als aanvullend op de basisregelset.

2.1 Wettelijk verplichte aanpassingen

2.1.1. Checklist voor het maken van een TAM-omgevingsplan

Het is essentieel dat een TAM-omgevingsplan voldoet aan de wettelijke vereisten van de Omgevingswet en de bijbehorende regelgeving. In onderstaande checklist staan wettelijke vereisten opgenomen. Dit is geen uitputtende opsomming, maar een hulpmiddel. De verantwoordelijkheid om een TAM-omgevingsplan op te stellen conform de wettelijke vereisten ligt bij de opsteller van het omgevingsplan.

Actie	Verder informatie
Integrale variant Een TAM-omgevingsplan 'Integrale variant' dient te worden opgesteld.	Integrale variant: Deze variant wordt opgesteld volgens de richtlijnen van de Omgevingswet en sluit zoveel mogelijk aan bij de structuur van de basisregelset ¹ en daarmee het gebied dekkende omgevingsplan.
Uitgangspunten De volgende uitgangspunten zijn bepaald en vormen de basis voor het TAM-Omgevingsplan:	<ol style="list-style-type: none">1. Het begrip '<i>bestemming</i>' wordt vervangen door '<i>functie</i>'.2. Het plan richt zich op een <i>Evenwichtige Toedeling van Functies Aan Locaties</i> (ETFAL)².3. Het plan moet voldoen aan de instructieregels van het Rijk en de provincie.4. Rekening houden met de bruidsschat (H22 tijdelijke omgevingsplan Molenlanden) is verplicht.
Eén geheel Het TAM-Omgevingsplan wordt juridisch een integraal onderdeel van het omgevingsplan. Dit gebeurt door het plan als een nieuw hoofdstuk in het omgevingsplan op te nemen.	<ol style="list-style-type: none">1. Via de naamgeving 'Hoofdstuk[spatie]22a[spatie][naam plangebied]'.2. Via de preambule. <i>Voorbeeldtekst preambule: Dit TAM-omgevingsplan is gericht op het faciliteren van gebiedsontwikkeling op de locatie [naam van de locatie van het plan] en vormt juridisch een nieuw hoofdstuk (hoofdstuk [22a]) van het omgevingsplan van de gemeente [naam van de gemeente]. Dit hoofdstuk is op grond van artikel 11.1, tweede lid, van het Besluit elektronische publicaties, bekend gemaakt en digitaal beschikbaar gesteld met de landelijke voorziening www.ruimtelijkeplannen.nl.</i>

¹ Zie hiervoor de Basisregelset Molenlands Omgevingsplan (bijlage 1)
Dit document is een ambtelijke werkversie met datum 29 januari 2024 en is niet bestuurlijk vastgesteld. Aan deze regelset kunnen geen rechten worden ontleend.

² <https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/omgevingsplan/nieuwe-regels-opstellen-omgevingsplan/evenwichtige-toedeling-functies-locaties/>

<p>Toepassingsbereik De nieuwe regels van het TAM-Omgevingsplan hebben voorrang bij strijdigheid met eerdere regels.</p>	<p>Om duidelijk vast te leggen voor welk gebied en welke aspecten van de fysieke leefomgeving het TAM-omgevingsplan geldt, wordt een toepassingsbereik opgenomen. Gebruik hiervoor onderstaande voorbeeldtekst.</p> <p>Voorbeeldtekst: <i>Artikel 1 (Toepassingsbereik)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De besluiten als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, onder a, b, c, g, h, i, j, k, l of m, van de Invoeringswet Omgevingswet zijn niet van toepassing op de locatie, bedoeld in het derde lid. 2. De regels in afdeling 22.2, met uitzondering van paragraaf 22.2.7.3, en de regels in afdeling 22.3 zijn niet van toepassing op de locatie, bedoeld in het derde lid, voor zover die regels in strijd zijn met regels in dit hoofdstuk. 3. De regels in dit hoofdstuk zijn van toepassing op de locatie [naam van de locatie van het TAM-Omgevingsplan], waarvan de geometrische bepaalde planobjecten zijn vervat in het GML-bestand NL.IMRO.[nr]-[versie] zoals vastgelegd op https://www.ruimtelijkeplannen.nl/
<p>Reikwijdte</p>	<p>De reikwijdte van het TAM-Omgevingsplan omvat alle beleidsvelden en thema's zoals milieu, water en ruimtelijke ordening.</p>
<p>Begripsbepalingen</p>	<p>Rekening houden met de begripsbepalingen uit de bijlagen³ bij de Omgevingswet en aanvullende bepalingen opnemen indien nodig.</p>
<p>Rechtsgevolgen</p>	<p>Om de rechtsgevolgen te bepalen, moeten de juiste bepalingen worden opgenomen. Voor elk van de onderstaande onderwerpen moet een specifieke bepaling of formulering worden vastgelegd die leidt tot de gewenste rechtsgevolgen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het toewijzen van functies aan locaties; 2. De juridische status van de visuele weergave (verbeelding); 3. De vereisten voor het indienen van vergunningaanvragen.
<p>Regels</p>	<p>De regels van een TAM moeten juridisch in overeenstemming zijn met de bepalingen van de Omgevingswet en moeten daarom worden omgezet. De VNG heeft een transposeertabel opgezet waarin de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 (SVBP 2012) omgezet kan worden naar een TAM-Omgevingsplan⁴. Zie voor meer informatie over de TAM-IMRO en de Bruidsschat: https://vng.nl/artikelen/kernvereiste-2-toepassingsbereik</p> <p>Controleer ook of er regelingen in staan die niet meer bestaan onder de Omgevingswet.</p>
<p>Plantekst en Verbeelding</p>	<p>Voor het opstellen van plantekst en verbeelding dient de werkinstructie van de VNG gevolgd te worden: https://vng.nl/artikelen/werkinstructie-technisch-en-functioneel</p> <p>De verbeelding wordt technisch op dezelfde manier gedaan als bij een bestemmingsplan. Er moet wel al in grote mate voorbereid worden op</p>

³ Locaties voor begripsbepalingen:

1. Bijlage I van de Omgevingswet
2. Het Omgevingsbesluit
3. Regelgeving in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), Besluit bouwwerken leefomgeving (BBL) en Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)
4. Omgevingsplannen en lokale regelingen

⁴ <https://vng.nl/sites/default/files/2024-02/transponeertabel-regels-voor-het-tam-imro-omgevingsplan-def-20240224.pdf>

	STOP/TPOD. Het is belangrijk dat alles wat voorkomt op de verbeelding, gekoppeld is aan een regel.
Onderzoeken	De onderzoeken moeten voldoen aan en gebaseerd zijn op de Omgevingswet.
Motivering	Er wordt niet meer gesproken over een ‘goede ruimtelijke ordening’ maar over een Evenwichtige Toedeling van Functies Aan Locaties (ETFAL). Motiveer hoe het plan bijdraagt aan een ETFAL.

Hoofdstuk 3 Technische uitgangspunten

3.1 Technische uitgangspunten

3.1.1 Plansoftware voor de procedure TAM-omgevingsplan

Kort gezegd houdt TAM-IMRO in dat de techniek voor planvorming zoals gebruikt onder de Wro tijdelijk kan worden gebruikt onder de Omgevingswet. Deze techniek betreft de uitwisselingsstandaard IMRO (Informatiemodel Ruimtelijke Ordening) en de voorziening Ruimtelijkeplannen.nl. TAM is bedoeld voor gemeenten die nog geen gebruik kunnen maken van het planvormingsdeel van het DSO. Bijvoorbeeld indien publiceren via het DSO nog problemen geeft, of indien de plansoftware nog niet alle daarvoor benodigde functies biedt of indien te weinig tijd rest voor de gemeente om het planproces goed te beproeven. Met TAM kunnen gemeenten toch hun omgevingsplan wijzigen.

Bij TAM wordt er nauwkeurig op toegezien dat de software die onder de Wro werd gebruikt voor digitale ruimtelijke plannen ongewijzigd blijft. Dit betekent dat de standaard IMRO2012 en de Wro-plansoftware worden toegepast, met publicatie via ruimtelijkeplannen.nl. Technisch gezien sluit het gebruik van TAM daarmee nauw aan op het overgangsrecht.

Om ervoor te zorgen dat de hele planketen werkt, ook bij het opstellen van TAM-Omgevingsplannen, heeft Geonovum een technische handreiking gemaakt: ‘Technische handreiking TAM omgevingsplan en voorbereidingsbesluit’, d.d. 23-12-2021. Voor de technische uitgangspunten voor het opstellen en publiceren van een TAM-Omgevingsplan verwijzen wij daarnaar.⁵

3.1.2 Naamgeving van een TAM-Omgevingsplan

Om ervoor te zorgen dat de validator (het softwareprogramma) een TAM-omgevingsplan herkent is op landelijk niveau afgesproken dat iedere plannaam begint met “TAM-omgevingsplan”, gevolgd door de naam van het plan.

Ieder TAM-omgevingsplan in de gemeente Molenlanden krijgt de volgende naamgeving: TAM-Omgevingsplan Hoofdstuk 22 (a, b, c, etc.) Adres. Zowel de IMRO-code als naamgeving wordt door de gemeente aan professionals verstrekt.

De volgende naamgeving wordt gehanteerd bij het publiceren van het TAM-IMRO plan:

Oude naamgeving	Nieuwe naamgeving
Vorbereidingsbesluit	TAM-voorbereidingsbesluit[spatie][naam]
Naam omgevingsplan	TAM omgevingsplan[spatie]Hoofdstuk[spatie]22[n][spatie][naam]

⁵https://www.geonovum.nl/uploads/documents/Technische_handreiking_TAM_omgevingsplan_vorbereidingsbesluit_1_0.pdf

Hoofdstuk 4 Toelichting op het TAM-omgevingsplan

4.1 Motivering

De toelichting op een initiatief wordt verder uitgewerkt in de vorm van een motivering. Hierbij dient de input en eventuele voorwaarden uit een principeverzoektraject te worden verwerkt. De motivering moet samen met de regels en geometrie van het TAM-Omgevingsplan worden opgesteld. De Omgevingswet stelt geen specifieke eisen aan de inhoud van de motivering. In essentie vormt de motivering de inhoudelijke onderbouwing van het initiatief en voldoet deze daarmee aan de eisen van artikel 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht.

In de motivering wordt toegelicht hoe is voldaan aan de toepasselijke instructieregels en richtlijnen van gemeente, provincie en Rijk. Hierbij kan worden verwezen naar relevant beleid van het eigen bevoegd gezag of dat van een ander. Ook maakt de juridische planbeschrijving deel uit van de motivering, die uiteindelijk wordt opgenomen in het omgevingsplan.

Daarnaast moet worden onderbouwd hoe het besluit bijdraagt aan een ETFAL, en hoe de regels met betrekking tot activiteiten helpen bij het behalen van de doelen van de Omgevingswet. Om de motivering te ondersteunen, dienen de bijlagen zoals onderzoeksrapporten en andere relevante documenten worden toegevoegd.

De motivering dient voldoende informatie te bevatten om het wijzigingsbesluit te rechtvaardigen. Een meer gedetailleerde toelichting of verdere uitwerking van de doelen kan hier ook deel van uitmaken.

4.2 Onderzoeksverplichtingen

Het is noodzakelijk om onderzoeken uit te voeren die de aanvaardbaarheid en haalbaarheid van het plan aantonen. Hierbij moeten de gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden onderbouwd, met aandacht voor aspecten zoals milieu, gezondheid en duurzaamheid. Bij een planwijziging kunnen sommige onderzoeken eventueel worden uitgesteld, zolang de aanvaardbaarheid en haalbaarheid van de planvorming voldoende is aangetoond.

4.3 MER of m.e.r.-beoordeling

Er moet een notitie worden opgesteld waarin wordt aangegeven of een milieueffectrapportage (MER) noodzakelijk is, of dat een m.e.r.-beoordeling voldoende is. In bepaalde gevallen moet bij de aanvraag ook een milieueffectrapportage een plan-m.e.r. of een project-m.e.r. worden ingediend. Het verschil tussen de plan-m.e.r. en de project-m.e.r. ligt vooral in het doel, het toepassingsgebied en de fase van besluitvorming waarin ze worden toegepast.

Plan-m.e.r.

Bij de voorbereiding van een TAM-omgevingsplan moet een plan-m.e.r. worden gemaakt als:

- De milieugevolgen van alternatieven van een plan of beleidsvoorstel moeten worden beoordeeld en het milieubelang in strategische keuzes moet worden geïntegreerd;
- Het plan een kader vormt voor projecten die zijn aangewezen in bijlage V bij het Omgevingsbesluit. Als dit zo is, gelden in de voorbereidingsprocedure de aanvullende regels voor m.e.r., voor plannen en programma's van paragraaf 16.4.1, Omgevingswet, en afdeling 11.1, Omgevingsbesluit.

Project-m.e.r.

Bij de voorbereiding van een TAM-omgevingsplan moet een project-m.e.r. worden gemaakt als:

- De milieugevolgen van een specifiek project in kaart gebracht moeten worden en het besluit over de vergunning of uitvoerbaarheid moet worden ondersteund.
- De wettelijke verplichtingen voor een project-m.e.r. zijn vastgelegd in de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapport (Besluit m.e.r.).

In de voorbereidingsfase moet gestart worden met de milieueffectrapportage, indien van toepassing. Indien de MER niet van toepassing is kan het TAM-omgevingsplan nog wel m.e.r.-beoordeling plichtig zijn.

4.4 Participatie

Bij het vaststellen van een TAM-omgevingsplan is participatie verplicht. Gebruik hiervoor de participatieleidraad van de gemeente Molenlanden⁶. Bij het indienen van het initiatief voor een TAM-omgevingsplan moet er een participatieplan bijgevoegd worden. Dit participatieplan wordt namelijk voor instemming aan het college voorgelegd, op hetzelfde moment als dat het college moet besluiten over het doen van de vooraankondiging voor wijziging van het omgevingsplan.

Het vaststellingsbesluit van de gemeente moet duidelijk maken op welke manier de gemeente burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen bij de voorbereiding heeft betrokken.

4.5 Procedure TAM-omgevingsplan

Bij een planwijziging door middel van de TAM-IMRO procedure, een TAM-omgevingsplan, dient de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (artikel 16.30 Ow jo. Afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht) gevolgd te worden zoals in onderstaand processchema – op hoofdlijnen - is opgenomen. Later moeten deze besluiten conform de Standaard voor officiële publicaties (STOP) en Toepassingsprofielen omgevingsdocumenten (TPOD), de STOP/TPOD-standaard, alsnog gepubliceerd worden bij de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB).

⁶ <https://www.molenlanden.nl/sites/default/files/2022-03/Participeren%20bij%20het%20bouwen.pdf>

